

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárol

Szerző:

Cím:

Hatezer éves csepeli ősök nyomában

Milyen volt a rézkori ember? • Királyi nyaralók és vadászterületek • Amiről Anonymus krónikája mesél

Forrás:

Fogaskerek,

(Hely)

1961. márc. 24.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Személy

Helyszám

A IV. csepeli kulturális napok alkalmával helytörténeti kiállítás nyílt a Tanácsháza nagytérképében. Ez az első alkalom, amikor bemutatják a terület több ezer éves múltját, a Budapesti Történeti Múzeum rendezésében.

Dr. Tóthné Schreiber Rózsa, a kiállítás egyik szervezője kalauzol végig a régészeti emlékek között. A gazdag történeti anyag egy része az ő kutatási eredménye is.

Római őrszem a sziget átkelőhelyén

— Számos feltárást végeztünk — mondja — a Szabadkikötő területén, Királyerdő környékén, s legutóbb a hárosi Dunaparton. Összesen 30—40 helyről gyűjtöttünk leleteket. Csepel hatezer éves történetéről.

Harangalakú kőedényre mutat, ami a kora bronzkorból való. Egy faliképen látható egy őskori szövőszék rekonstrukciója, amelyet már használtak a sziget őslakói.

Megtudjuk, hogy Csepel területén a négyezer év előtti rézkorból származnak az első emberi települések a vízművek és a Királyerdő környéki leletek alapján. A sziget fontos központ volt a bronzkorban. Nemcsak a hárosi, de a soroksári Dunaparton is egyik őskori falu a másikat követte. Időszámításunk előtti első évezredben ilir törzsek, később szkíták, majd a kelták tették rá kezüket erre a területre.

A római uralom idején, az I—IV. században az albertfalva katonai tábor előretolt őrségei vigyáztak a szigeten átvetető átkelőhelyekre. A rómaiak után az ötödik században hunok, majd a VI. század végétől a lovaspásztor avarok nemzetségei éltek Csepel-szigeten. Itt volt a VII.

században az egyik avar törzs központja is.

A magyar honfoglalók a X. században kezdték letelepedni. Így került a sziget Árpád nemzetségének birtokába.

De Insula Csepelia

— Hogyan éltek a szigetlakók az ősközösségi társadalomban? Az újabb kőkorban főleg a vadászatot, halászatot üzték. Eszközeiket kizárólag csontból, fából készítették. Ebben az időben, időszámításunk előtti harmadik évezredben a Csepel-sziget majdnem teljesen lakatlan terület volt. Ezer évvel később már általánosan elterjedt a kapásföldművelés, állattartás és megjelentek a rézeszközök.

Rendkívül értékes, látnivalóban sokszínű ez a kiállítás. Nemcsak szemléltet, de tanít

is, bemutatja a különböző korok társadalmának gazdasági és kulturális életét. Egy tablón láthatjuk a török megszállás hatalmas pusztításainak nyomait. Szemünkbe ötlük egy úrbéri szerződés másolata 1778-ból. Kísérőnk arról is beszámol, hogy a sziget kedvenc tartózkodási helye volt az Árpád-házi és Habsburg uralkodóknak.

Régészeti emlékek tanúskodnak arról, hogy milyen sokszor pusztított itt árvíz. Az első iskola 1884-ben, óvoda első ízben 1885-ben épült. Egy híres muzeális emlék: a De Insula Csepelia. Ez egy latin nyelvű tájékoztató Csepelről 1756-ból. Magyar nyelven pedig az 1796-ban kiadott Vályi-féle földrajzkiadvány, később Fényes Elek 1851-ben megjelent geográfiai szótára emlékezik meg a szigetről.

S hogy honnan kapta nevét, Csepel? Anonymus szerint, egy Sejel nevezetű kúnról, aki lovaszmester volt a honfoglalás idején Csepel-sziget területén.

S. J.